

RDI – program rozwoju relacji

(Relationship Development Intervention) znany w Polsce jako program rozwoju relacji to przełomowa metoda stworzona przez dr Stevena Gutstein'a i dr Rachele Sheely dla osób ze spektrum autyzmu. W oparciu o badania z psychologii rozwojowej i psychopatologii zaburzeń ze spektrum autyzmu opracowano sposób pracy z osobami z autyzmem tak, by w znaczący sposób poprawić jakość ich życia, rozumianą jako możliwość zawierania przyjaźni, posiadania satysfakcjonującej i płatnej pracy, wzajemnych stosunków w rodzinie czy założenia własnej rodziny.

Podstawowym celem RDI™ jest stworzenie relacji **uczestnictwa prowadzonego UP (z ang. Guided Participation)** pomiędzy dzieckiem a jego opiekunem (rodzicem, terapeutą, nauczycielem), która umożliwi rozwój kompetencji w coraz bardziej złożonych warunkach.

Codzienne życie to nieustające zmiany i ciągłe wyzwania. Osoby z autyzmem nie radzą sobie w życiu, gdyż ich umysł cechuje dążenie do funkcjonowania w tzw. układach statycznych, gdzie rzeczy są znajome, niezmiennie, przewidywalne, podczas, gdy życie jest DYNAMICZNE, co oznacza, że stale coś się zmienia, nigdy żadna sytuacja nie jest dwa razy taka sama.

Relacja UP jest to – oparta na zaufaniu, współpracy i radości z bycia razem – relacja przewodnik-uczeń, w której to opiekun w roli przewodnika tworzy dla swojego ucznia (dziecka) sytuacje wymagające od niego rozmyślnego działania, radzenia sobie w dynamicznych warunkach. Rodzice stają się przewodnikiem-mistrzem dla dziecka, które staje się ich uczniem. U boku swej mamy czy swego taty dziecko **wchodzi w sytuacje codziennego życia bez lęku i uczy się je rozwiązywać**.

Ma to miejsce podczas wspólnego wykonywania z dzieckiem rozmaitych czynności: od ładowania pralki, poprzez sprzątanie zabawek, spacer aż do zakupów. Nie sposób wymienił wszystkich sytuacji, które można wykorzystać do tworzenia dla dziecka wyzwania odpowiedniego do jego poziomu rozwojowego.

Poprzez uczestnictwo w prowadzonych przez przewodnika **aktywnościach**, o stale rosnącym stopniu złożoności, z coraz trudniejszymi wyzwaniami, mamy nadzieję nie tylko **nauczyć osobę z autyzmem tolerowania zmian i sytuacji nieprzewidywalnych, ale czerpania radości z zachodzących zmian**.

RDI™ uczy dziecko, jak myśleć w sposób elastyczny i rozwiązywać problemy. Buduje samoświadomość, motywację oraz pamięć. Uczy, jak budować relacje z ludźmi oraz na czym polega komunikacja.

Rodziców RDI™ uczy, jak produktywnie i w sposób przynoszący radość obu stronom spędzać czas z dzieckiem, jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami. Przywraca rodzicom wiarę w siebie oraz utracone kompetencje. Uczy, jak prowadzić dziecko, co robić, by móc spędzać czas jako rodzina, bez strachu o to, co zrobi dziecko z autyzmem.

RDI™ skupia się na pracy w obszarach, które u osób z autyzmem są najslabiej rozwinięte a zarazem stanowią składowe tzw. Inteligencji Dynamicznej, niezbędnej do funkcjonowania w normalnym życiu. Cechy te jednocześnie stanowią pięć podstawowych deficytów, występujących u osób z autyzmem. A są to:

- *analiza dynamiczna* – zdolność analizowania informacji pod kątem tego, co jest ważne w danym momencie, na czym skupić uwagę, ustalanie priorytetów;
- *komunikacja dynamiczna* – komunikacja wielokanałowa, komunikacja służąca dzieleniu się doświadczeniem, używanie tzw. mowy deklaratywnej, która nie daje gotowych odpowiedzi, zmusza do myślenia, wzbudza ciekawość, umiejętność monitorowania i regulowania komunikacji;
- *pamięć epizodyczna* – pamięć zdarzeń wraz z emocjami, które danemu zdarzeniu towarzyszyły; pamięć niezbędna do tworzenia naszej historii osobistej oraz budowania poczucia kompetencji i motywacji;
- *dynamiczne myślenie* – umiejętność rozwiązywania problemów, zdolność szybkiej adaptacji do sytuacji, otwartość na zmiany, umiejętność działania w ramach kryterium: "wystarczająco dobre";
- *samoświadomość* – podstawowa umiejętność służąca zrozumieniu, że każdy jest inny oraz że nasze oddziaływania i zachowania mają wpływ na inne osoby. Jest to również niezbędna umiejętność do budowania motywacji.

Osoby ze Spektrum różnią się objawami, natomiast deficyty w obrębie tych pięciu sfer są wspólne dla całej grupy, choć, oczywiście występują w różnym stopniu natężenia. Trudności w sferze relacji społecznych występują u wszystkich osób z autyzmem. RDI™ pracuje nad nimi w sposób **systematyczny i całościowy**, co pozwala osobie z autyzmem nie tylko zrozumieć **JAK ludzie tworzą relacje, ale także DLACZEGO to robią**.

Program RDI™ jest prowadzony przez rodziców w domu z dzieckiem pod nadzorem wykwalifikowanego Konsultanta RDI™. Wiąże się z systematyczną i intensywną pracą z dzieckiem, monitorowaniem jego postępów, kompetencji tak, by zapewnić optymalne warunki do rozwoju. Podzielony jest na 12 etapów, z których każdy ma wiele małych kroków, charakterystycznych dla prawidłowego, neurotypowego rozwoju dziecka. Konsultant wraz z rodzicami wyznacza kolejny cel w pracy z dzieckiem i szkoli ich, jak ten cel realizować, w jaki sposób tworzyć okazje do pracy nad nim, do rozmyślnego działania w obliczu sytuacji nowych, wiążących się z niepewnością oraz nieoczekiwanych zmian tak, by odbywało się to w możliwie najbardziej naturalnych, dynamicznych warunkach. Punktem wyjścia do pracy jest zawsze odbudowanie nadszarpniętej przez autyzm relacji rodzic-dziecko.

Konsultant RDI™ wyznacza także cele w pracy dla samych rodziców, które mają na celu stałe podnoszenie ich kompetencji w roli przewodników, by przygotować ich na uniezależnienie się od konsultanta w przyszłości.

Współpraca konsultanta z rodzicami odbywa się za pośrednictwem konsultacji „na żywo”, regularnego analizowania nagrań wideo z pracy rodziców z dzieckiem, intensywnej edukacji rodziców w ramach dostosowanego do potrzeb rodziny planu działania.

Źródło :WWW. rozwiązać autyzm